

สัญญาฉบับสิทธิการดำเนินคดีอาญา

แยกเป็น ๒ กรณี คือ

๑) สัญญาหรือข้อตกลงที่ให้ระงับสิทธิในการดำเนินคดีอาญาเป็นความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความไม่ได้ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะการยอมความยอมทำให้ความผิดอาญาระงับได้ตามประมวลกฎหมายอาญา

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๔๒๘-๑๔๒๙/๒๕๔๕

โจทก์และจำเลยทำสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชำระหนี้กันในทางแพ่ง เฉพาะที่เกี่ยวกับความผิดฐานยักยอกและฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ และมาตรา ๓๔๑ ซึ่งจำเลยได้กระทำผิดต่อโจทก์ อันเป็นความผิดอันยอมความได้ สัญญาจะซื้อจะขายดังกล่าวจึงสมบูรณ์ใช้บังคับต่อกันได้ หาได้เป็นสัญญาที่มีวัตถุประสงค์ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๕๐ ไม่ จึงไม่ตกเป็นโมฆะ เมื่อจำเลยไม่ไปจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างให้โจทก์ภายในกำหนดตามสัญญา โจทก์จึงฟ้องจำเลยให้ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวได้

๒) ข้อตกลงให้ระงับการดำเนินคดีอาญาแผ่นดิน ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ตกเป็นโมฆะ

คำพิพากษากฎีกาที่ ๙๕๘/๒๕๑๙

สัญญาที่จำเลยยอมชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ โดยมีเจตนาที่จะไม่ให้โจทก์แจ้งความดำเนินคดีอาญากับบุตรจำเลยในการที่ทำให้บุตรโจทก์ตาย มีวัตถุประสงค์อาญาแผ่นดิน เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๓ (เดิม) เป็นโมฆะ จำเลยต้องใช้ค่าเสียหายฐานละเมิด

คำพิพากษากฎีกาที่ ๓๗๕/๒๕๓๗

จำเลยทำสัญญายอมชำระหนี้ให้โจทก์แทน ส. เป็นการตอบแทนที่จำเลยขอให้โจทก์ถอนฟ้องคดีอาญาที่โจทก์ฟ้อง ส. วัตถุประสงค์ของสัญญาเป็นการตกลงให้ระงับคดีอาญาแผ่นดิน ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน สัญญาตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๓ (เดิม)

๓) แม้จะเป็นคดีอาญาแผ่นดิน ถ้าตกลงให้ผู้เสียหายกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงเพื่อให้ผู้กระทำความผิดได้รับการรอกการลงโทษจากศาล ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๗๔/๒๕๔๘

ทำสัญญากันให้โจทก์ยื่นคำร้องในคดีอาญาแผ่นดิน ที่จำเลยถูกฟ้องฐานทำให้สามีโจทก์ตาย เพื่อให้ศาลรอกการลงโทษแล้วไม่ให้โจทก์ฟ้องจำเลย จำเลยจะให้เงินตอบแทน ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน (ข้อตกลงที่ให้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรอกการลงโทษสำคัญกว่าและแยกออกได้จากข้อความที่ว่าไม่ให้โจทก์ฟ้องจำเลย จึงไม่เป็นโมฆะ เพราะ เมื่อศาลรอกการลงโทษคดีถึงที่สุดไปแล้ว โจทก์ยอมฟ้องจำเลยไม่ได้อยู่ดี)

๔) ถ้าตกลงกันเฉพาะค่าเสียหายในทางแพ่ง โดยไม่มีข้อสัญญาให้ยกเลิกคดีอาญาดังนี้ ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อสัญญาสมบูรณ์บังคับได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๖๒๔/๒๕๑๖

คู่กรณีในคดีอาญาไม่ว่าจะเป็นความผิดอันยอมความกันได้หรือไม่ก็ตาม อาจตกลงประนีประนอมยอมความเรื่องค่าเสียหายในทางแพ่งอันพึงมีพึงได้ตามสิทธิของตนได้ กฎหมายห้ามเฉพาะการตกลงประนีประนอมยอมความเพื่อระงับหรืองดการฟ้องคดีอาญาที่มีใช้ความผิดต่อส่วนตัวเท่านั้น

สัญญาประนีประนอมยอมความที่จำเลยทำไว้แก่โจทก์ เนื่องจากจำเลยบุกรุกขึ้นไปบนเรือนโจทก์ในเวลากลางคืนและกระทำอนาจารโจทก์ มีข้อความว่า จำเลยยอมเสียค่าทำขวัญให้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวนหนึ่งภายในเวลาที่กำหนด หากไม่ทำตามยอมให้ดำเนินคดีต่อไปนั้น เป็นเรื่องทำสัญญาประนีประนอมยอมความชัดใช้ค่าเสียหายฐานละเมิดให้แก่โจทก์ในทางแพ่งเท่านั้น ไม่ใช่ค่าเสียหายที่เรียกร้องเพื่อระงับการฟ้องคดีอาญา ซึ่งกฎหมายห้ามไว้แต่อย่างใด จึงสมบูรณ์ใช้บังคับได้